

ВІСНИК ЦЕНТРУ®

Українська економіка: інерційне зростання на 5–5,5% щороку

Цього тижня виходить друком чергове число регулярної публікації “Квартальні передбачення”, у якій МЦПД подає свій оновлений прогноз політичного й економічного розвитку України на три роки. Згідно з результатами дослідження, упродовж 2007–2009 років українська економіка прямуватиме траєкторією інерційного зростання. Хоча темпи економічного зростання залишатимуться високими (5–5,5%), великих змін у чинниках економічного розвитку не відбудеться

Економічна політика не буде чинником зростання

Наявна політична система неспроможна запровадити політику, яка дала б економіці України змогу зробити якісний прорив упродовж 2007–2009 років. Ми ґрунтуємо нашу думку на такій оцінці політичної системи.

Державні інститути слабкі. Вони не гарантують чесності і прозорості політичної та економічної конкуренції в країні. Політики можуть постійно змінювати правила гри, від чого потерпають наступництво та системність у державній політиці. Слабкі інститути дають політикам змогу втручатися в економічні процеси та регулювати ринки адміністративними заходами. Це призводить до корупції, консервації несприятливого бізнес-клімату та бар'єрів на входження в ринки.

Державний апарат не здатний до стратегічних дій. Державні рішення здебільшого підпорядковані інтересам певних політичних сил. Зазвичай вони є точковими й короткостроковими і реагують на кризову ситуацію або лобістські зусилля певного бізнесу. Відповідно, економічна політика держави є реактивною, а не проактивною. Реструктуризація економіки здебільшого відбувається під тиском зовнішніх шоків і радше є результатом управлінських рішень самого бізнесу, без стратегічного проводу держави, яка мала б запроваджувати реформи та спрямовувати зміни.

Процедуру досягнення компромісів не “відпрацьовано”. Ситуація, коли президент та уряд належать до різних політичних сил, потребує досягнення компромісів для ухвалення державних рішень. З одного боку, така система

ухвалення рішень призводить до більшої якості державної політики. А з іншого – це має низку негативних наслідків. По-перше, така потреба узгодження державних рішень зменшує ефективність і оперативність роботи державної машини.

По-друге, як свідчить досвід останніх місяців, сторони задля швидшого досягнення компромісу зазвичай розбивають великі рішення (такі як бюджет) на менші складники. Така фрагментація державних рішень призводить до втрати системності, а відтак – і стратегічної ефективності. По-третє, проблемою є також і те, що процедура досягнення компромісу нова для політичної системи України і її налагодження потребуватиме часу для вироблення формальних і неформальних правил взаємодії.

Наш прогноз політичної ситуації вказує на те, що впродовж 2007–2009 років докорінних змін у політичній системі не станеться. Суттєвих позитивних змін у таких важливих для економіки царинах, як судово-система, податкова політика, боротьба з корупцією, не відбудеться. Держава лише реагуватиме на поточні економічні зміни, не стимулюючи розвитку найбільш перспективних секторів економіки.

Прогноз економічних тенденцій

Ми очікуємо, що у 2007–2009 роках економіка України розвиватиметься помірними темпами. 2007 року ВВП зросте на 5,5%, 2008 року – на 5%, 2009 року – на 5,5%.

Упродовж прогнозного періоду приватне споживання зростатиме повільніше, аніж 2006 року, з огляду на менші темпи зростання доходів домогосподарств і деяке

Веселих свят!

Шановні читачі! Редакція *вісника центру* щиро вітає вас з Новорічними та Різдвяними святами. Наступне число буде опубліковано 15 січня.

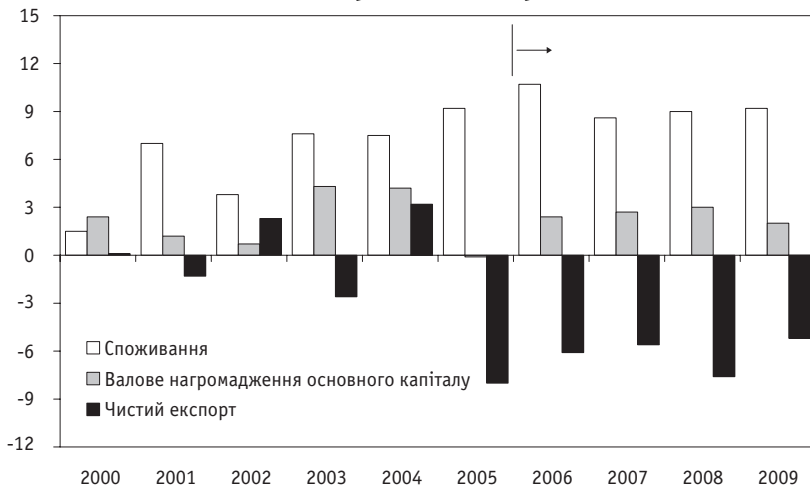
збільшення схильності до заощаджень. 2007 року приватне споживання в реальному вимірі збільшиться на 10%, 2008 року – на 11%. 2009 року зростання прискориться до 13% з огляду на стрімкіше зростання доходів громадян через збільшення соціальних виплат у рік президентських виборів.

У 2007–2008 роках зростання інвестицій прискориться до 12% і 13% відповідно. Ми очікуємо, що інвестиції спрямовуватимуться на галузі, орієнтовані на внутрішній споживчий попит, а також на потреби підприємств в оновленні застарілого енергомісткого устаткування та технологій. 2009 року зростання інвестицій уповільниться до 8% з огляду на зменшення складника державних інвестицій.

Торгівельний дефіцит зростатиме впродовж прогнозного періоду і наприкінці 2009 року становитиме майже 12 млрд. дол. США. Імпорт зростатиме швидше за експорт. У прогнозованому періоді структура українського експорту зазнає суттєвих змін. Світові ціни для традиційних продуктів українського експорту будуть не надто сприятливі. Імпорт задовольнятиме інвестиційні потреби економіки, а також високий споживчий попит.

Упродовж прогнозного періоду інфляція вщухатиме. Споживчі ціни зростатимуть повільніше з огляду на менші темпи зростання доходів громадян, низьку імпортовану інфляцію та розширення пропозиції споживчих товарів. У 2007–2009 роках ІСЦ збільшиться відповідно на 9%, 8% і 6%. Стабілізація та помірне зниження цін на ринках чорних металів зумовить уповільнення зростання цін виробників. 2007 року зростання буде порівняно високим з огляду на збільшення ціни імпортованого газу.

Внески складників до зростання реального ВВП, в.п.

Джерело: Держкомстат. Розрахунки та прогноз: *квартальні передбачення*

У 2007–2009 роках зростання ІЦВ становитиме 10,5%, 9% і 7,5%.

Здорожчання газу з 1 січня 2007 року до 130 дол. США за 1 000 м³ негативно позначиться на хімічній промисловості, ПЕК і ЖКГ, що призведе до сповільнення темпів промислового зростання. Промислове зростання 2007 року сповільниться до 3%. Зростання реальних доходів домогосподарств зумовлюватиме високий попит на продукцію машинобудування та харчової промисловості. 2008 року промислове виробництво збільшиться на 4%, а 2009 року – на 4,5%.

Завдяки стрімкому зростанню тваринництва сільськогосподарське виробництво 2007 року збільшиться на 6%. Повільні

темпи розвитку рослинництва стримуватимуть зростання у галузі. У 2008–2009 роках виробництво аграрної продукції щорічно збільшуватиметься на 3%. Ми очікуємо, що мораторій на продаж земель сільськогосподарського призначення буде подовжено на 2008 рік.

Ми очікуємо, що 2007 року НБУ розпочне поступову девальвацію національної валюти через порівняно низький рівень припливу іноземного капіталу, що не покриватиме дефіциту поточного рахунку платіжного балансу. Обмінний курс на кінець 2007 року становитиме 5,30 грн./дол. США, а 2008 та 2009 року – 5,50 грн./дол. США.

Ми передбачаємо, що у 2007–2009 роках частка перерозподілу ВВП через бюджет

скорочуватиметься. 2009 року цей показник становитиме 31,4%. Дефіцит Зведеного бюджету 2009 року зросте до 3,0% ВВП у зв'язку зі збільшенням соціальних видатків напередодні президентських виборів.

Ризики прогнозу

Основні ризики нашого прогнозу:

- зростання ціни імпортованого газу понад 130 дол. США за 1 000 м³ у 2008–2009 роках;
- різкі зміни цін світових ринків на продукцію металургійної та хімічної промисловості;
- зменшення податкових надходжень внаслідок надання суттєвих пільг і/або зростання тінювих операцій у рамках інвестиційних проектів у СЕЗ і ТПР;
- вища за очікувану девальвація гривні. ■

*Експерти МЦПД здійснюють регулярні прогнози розвитку української економіки від 1997 року. Прогноз оновлюється щоквартально і оприлюднюється у публікації **квартальні передбачення**. З питань передлати звертайтеся до Андрія Старинського за телефоном (044) 484-4410 або електронною поштою marketing@icps.kiev.ua.*

За додатковою інформацією щодо економічного прогнозу МЦПД звертайтеся до директора Департаменту економічних досліджень і публікацій Олексія Блінова за телефоном (044) 484-4403 або електронною поштою oblinov@icps.kiev.ua.

Презентація результатів проекту

“Консультації щодо Угоди про вільну торгівлю між Україною та ЄС”

22 грудня МЦПД представив результати проекту “Консультації щодо Угоди про вільну торгівлю між Україною та ЄС”.

Проект здійснював Міжнародний центр перспективних досліджень у співпраці з Міністерством економіки за підтримки Шведської агенції міжнародного розвитку та Програми “Ініціатива реформування місцевих органів влади та державних послуг” (LGI) Інституту відкритого суспільства (OSI).

Основна мета проекту – допомогти уряду сформувати сильну позицію української сторони для переговорів щодо укладення угоди про вільну торгівлю з Європейським Союзом. Формальні переговори з Євросоюзом можуть розпочатися після вступу України до Світової організації торгівлі, що може відбутися вже навесні 2007 року.

Для України важливо, щоб угода сягнула поза суто торгівельні питання та охопила регуляторну політику держави, що означатиме поглиблену вільну торгівлю. На думку експертів МЦПД, поглиблена вільна торгівля з ЄС може слугувати інструментом модернізації української економіки та допомогти у забезпеченні сталого розвитку країни. Поглиблена вільна торгівля з ЄС водночас може відкрити ринки ЄС для українських товарів, послуг, капіталу та працівників.

У рамках проекту “Консультації щодо Угоди про вільну торгівлю між Україною та ЄС” проаналізовано наслідки для сільського господарства, харчової, хімічної та легкої промисловості, металургії та енергетики, машинобудування та ринку фінансових послуг, транспорту та телекомунікацій. Проаналізовано можливості, які угода принесе для створення сприятливішого інвестиційного клімату, забезпечення якості харчових продуктів, сприяння зростанню обсягів торгівлі та руху працівників. Визначено також потрібні заходи для наближення до стандартів ЄС у сфері забезпечення прав інтелектуальної власності, впровадження екологічних норм, надання державної допомоги та політики державних закупівель.

У перебігу проекту здійснено п'ятнадцять заходів за участі представників уряду, бізнесу та незалежних експертів. За результатами обговорень підготовлено аналітичні записки, що містять аналіз можливих наслідків угоди для кожного із зазначених секторів економіки, позиції зацікавлених сторін і рекомендації для майбутніх переговорів. З аналітичними записками можна ознайомитися за адресою <http://icps.com.ua/project.html?pid=110>. За додатковою інформацією звертайтеся до Ольги Шумило за телефоном (044) 484-4400 або електронною поштою oshumylo@icps.kiev.ua.

вісник центру є щотижневою публікацією Міжнародного центру перспективних досліджень, що розповсюджується електронною поштою. Якщо ви хочете бути внесеним до списку розсилання бюлетеня, надішліть інформацію про себе на адресу marketing@icps.kiev.ua, тел. (044) 484-4410, факс (044) 484-4402. Архів **вісника центру** зберігається за адресою <http://visnyk.icps.kiev.ua/> Редактор **вісника центру** Ольга Львова (olvova@icps.kiev.ua), тел. (044) 484-4400. Передрук матеріалів дозволено з відома Центру.